

ยางพารา : พืชอุตสาหกรรมสำคัญของพม่า

ยางพาราเป็นพืชอุตสาหกรรม (Industrial Crop) ที่นับวันจะทวีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของพม่ามากขึ้นเป็นลำดับ เนื่องจากเป็นพืชที่สร้างรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศให้แก่พม่ามากเป็นอันดับ 2 รองจากข้าว อีกทั้งราคาเฉลี่ยของยางพาราในตลาดโลกก็มีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นตามความต้องการใช้ยางพาราของโลกที่ยังคงอยู่ในระดับสูง อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันผลผลิตยางพาราของพม่ายังมีปริมาณน้อย ดังนั้น รัฐบาลพม่าจึงมีนโยบายเร่งส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาเพาะปลูกยางพารากันมากขึ้น เพื่อให้สามารถขยายตลาดการส่งออกได้เพิ่มขึ้นต่อไปในอนาคต อันจะช่วยสร้างงานและเพิ่มรายได้ให้แก่ชาวพม่าได้อีกทางหนึ่งด้วย

➤ การปลูกยางพาราในพม่า

ยางพาราในพม่าเติบโตได้ดีทั้งในพื้นที่ราบและพื้นที่เป็นเนินที่ระดับความสูงราว 1,000-3,000 ฟุต โดยปลูกมากในรัฐมอญและเขตตะนาวศรีซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของประเทศ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันพม่าได้ขยายพื้นที่ปลูกยางพาราไปยังบริเวณชายแดนในหลายพื้นที่ทั่วประเทศมากขึ้น อาทิ *ทางเหนือ* แถบ Myitkyina ในรัฐกะฉิ่น *ทางตะวันออก* แถบ Kokang, Hopang, Lashio และ Kyakme ซึ่งอยู่ตอนเหนือของรัฐชาน อีกทั้งยังมีการทดลองปลูกยางเพิ่มเติมในพื้นที่อื่น ๆ *ทางตะวันตก* เช่น แถบ Tiddim, Falam และ Haka ในรัฐชิน ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีระดับความสูงราว 4,000-5,000 ฟุต ด้วย สำหรับ **การกรีดยาง** ในบางพื้นที่อาจมีอุปสรรคบ้าง อาทิ พื้นที่ราบทางตอนล่างของพม่าจะมีปริมาณฝนมากในช่วงเดือนมิถุนายน-ตุลาคม ทำให้ต้องหยุดพักการกรีดยางในช่วงฝนตกหนัก ขณะที่พื้นที่ที่เป็นเนิน จะหยุดพักการกรีดยางในช่วงเดือนที่มีอากาศหนาวจัด เนื่องจากอากาศที่เย็นอาจทำให้เนื้อเยื่อบริเวณภายในและภายนอกเปลือกยางตาย ลำต้นปริแตก และมีน้ำยางซึมออกมาจากบริเวณเปลือก หากกรีดยางในช่วงนี้จะทำให้ต้นยางเกิดความเสียหายและอาจตายได้ในที่สุด

สำหรับการปลูกยางพาราของพม่าในช่วงปีงบประมาณ 2548/49 (1 เมษายน 2548-31 มีนาคม 2549) มีดังนี้

รัฐ/เขต	พื้นที่ปลูก (เอเคอร์)	พื้นที่กรีดยาง (เอเคอร์)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (ตัน/เอเคอร์)
⇒ รัฐ				
• รัฐชาน	20,438	873	214.7	0.25
• รัฐมอญ	267,831	152,562	39,763.2	0.26
• รัฐกะฉิ่น	7,063	450	115.2	0.26
• รัฐกะเหรี่ยง	48,437	13,601	2,602.5	0.19
• รัฐยะไข่	8,265	753	78.6	0.10
• รัฐกะยา	111	-	-	-
• รัฐชิน	15	-	-	-
⇒ เขต				
• เขตสะกาย	494	4	1.0	0.25
• เขตตะนาวศรี	119,353	80,000	17,055.1	0.21
• เขตย่างกุ้ง	31,591	2,767	439.3	0.16
• เขตพะโค (หงสาวดี)	52,319	4,047	621.1	0.15
• เขตอิรวดี	2,530	30	3.7	0.12
รวม	558,447	255,087	60,894.4	0.24

Source : Myanmar Radio and Television 3 (MRTV-3), "Myanmar Rubber Enjoying a Revival", June 2006.

หมายเหตุ : จากข้อมูลเดิมหน่วยของผลผลิตเป็นหน่วยปอนด์ แต่ในตารางนี้ได้แปลงเป็นหน่วยเมตริกตันแทน โดย 1 เมตริกตัน = 2,204.6 ปอนด์

ทั้งนี้ รัฐมอญเป็นรัฐที่มีผลผลิตยางสูงที่สุดและเป็นรัฐที่มีผลผลิตต่อเอเคอร์สูงที่สุดในพม่า อย่างไรก็ตาม รัฐมอญมีผลผลิตยางเฉลี่ยเพียง 0.26 ตัน/เอเคอร์ ซึ่งน้อยกว่าไทยค่อนข้างมาก โดยผลผลิตยางเฉลี่ยของไทยอยู่ที่ 0.73 ตัน/เอเคอร์ ดังนั้น พม่าจึงจำเป็นต้องพัฒนาการผลิตยางเพิ่มขึ้นอีกมาก

➤ การส่งออกยางพาราของพม่า

พม่าส่งออกยางได้ราว 2 ใน 3 ของยางทั้งหมดที่ผลิตได้ โดยมีตลาดส่งออกสำคัญ ได้แก่ จีน (เป็นตลาดส่งออกยางพาราสำคัญอันดับ 1 ของพม่า และเป็นผู้ใช้ยางพารารายใหญ่ของโลก) สิงคโปร์ เกาหลีใต้ และอินเดีย ส่วนยางที่เหลือใช้เป็นวัตถุดิบบ่อนอุตสาหกรรมภายในประเทศ อาทิ อุตสาหกรรมถุงมือ อุตสาหกรรมรองเท้า ฯลฯ ทั้งนี้ ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา มูลค่าส่งออกยางพาราของพม่าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ปีงบประมาณ	การส่งออก	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)
2542/43	28,160	30.6
2543/44	47,850	25.0
2544/45	38,510	19.4
2545/46	37,330	26.9
2546/47	36,470	32.9
2547/48	40,373	43.1

Source : Myanmar Radio and Television 3 (MRTV-3), "Myanmar Rubber Enjoying a Revival", June 2006.

บริษัทเอกชนส่วนใหญ่ของพม่านิยมส่งออกยางพาราไปยังจีนผ่านการค้าชายแดน เนื่องจากพม่ามีพรมแดนทางตะวันออกเฉียงเหนือติดกับจีน ทำให้ขนส่งได้อย่างสะดวก ทั้งนี้ พม่าคาดว่า การส่งออกยางพาราไปยังจีนน่าจะมีโอกาสดี เนื่องจากความต้องการใช้ยางพาราของจีนมีแนวโน้มขยายตัวสูง เพื่อรองรับอุตสาหกรรมผลิตยางรถยนต์ของจีนที่คาดว่าจะขยายตัวตามการเติบโตของอุตสาหกรรมรถยนต์ในประเทศ

➤ แผนยุทธศาสตร์ยางพาราของพม่า

เนื่องจากในแต่ละรัฐและเขตต่าง ๆ ของพม่ายังมีพื้นที่ว่างจำนวนมาก รัฐบาลพม่าจึงได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ของประเทศระยะเวลา 30 ปี (ตั้งแต่ปี 2543 จนถึงปี 2573 โดยแบ่งเป็นแผนระยะสั้น แผนละ 5 ปี) เพื่อส่งเสริมการปลูกยางพาราอย่างจริงจัง โดยมี Myanmar Perennials Crops Enterprise (MPCE) ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและชลประทานของพม่า เป็นผู้ทำหน้าที่ดูแลอุตสาหกรรมยางพาราของรัฐบาล ทั้งนี้ รัฐบาลมีเป้าหมายจะขยายพื้นที่ปลูกยางพาราทั่วประเทศให้ได้ 1.5 ล้านเอเคอร์ ภายในปี 2573 จากปัจจุบันที่มีพื้นที่ปลูกยางพารา 558,447 เอเคอร์ นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้กำหนดให้เขตตะนาวศรีเป็นเขตเศรษฐกิจการเกษตร ที่เน้นการปลูกยางพาราเป็นพิเศษอีกด้วย

สำหรับเป้าหมายการขยายพื้นที่ปลูกยางพาราและผลผลิตยางพาราที่คาดว่าจะผลิตได้ตามแผนยุทธศาสตร์ มีดังนี้

ปี	พื้นที่ปลูก (เอเคอร์)	พื้นที่กรีดยาง (เอเคอร์)	ผลผลิต (ตัน)
2543	400,000	260,000	55,700
2548	500,000	330,000	71,100
2553	600,000	400,000	87,000
2558	800,000	500,000	110,000
2563	1,000,000	660,000	146,700
2568	1,250,000	850,000	190,800
2573	1,500,000	1,000,000	226,800

Source : MRTV-3, "Myanmar Rubber Enjoying a Revival", June 2006.

อย่างไรก็ตาม การดำเนินตามแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวมีอุปสรรคหลายประการ อาทิ เกษตรกรพม่ายังขาดความรู้ในการปลูกยางพารา ตั้งแต่การเพาะพันธุ์ต้นกล้า การเตรียมพื้นที่ เทคนิคการกรีดยาง รวมทั้งการทำยางแผ่น ทำให้คุณภาพของยางพาราที่พม่าผลิตได้ค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับไทย นอกจากนี้ ยังมีเกษตรกรพม่าจำนวนน้อยที่เข้าร่วมโครงการดังกล่าว เนื่องจากการปลูกยางพาราต้องใช้เวลาอย่างน้อย 5-7 ปี จึงจะสามารถกรีดยางได้ ในขณะที่ชาวพม่าส่วนใหญ่ต้องการมีรายได้ให้เพียงพอสำหรับการใช้จ่ายในแต่ละวันเท่านั้น รัฐบาลพม่าจึงต้องหันมาสนับสนุนผู้ประกอบการไทยที่ถือ 2 สัญชาติ ให้เข้ามาปลูกยางพาราในเขตตะนาวศรี โดยยื่นข้อเสนอให้เข้าไปจับจองพื้นที่ได้ไม่จำกัดจำนวน ซึ่งได้รับความสนใจจากผู้ประกอบการไทยเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ ข้อมูลเมื่อกลางปี 2549 นี้ ระบุว่า มีชาวไทยที่ถือ 2 สัญชาติ กว่า 50 ราย ได้เข้าไปจับจองพื้นที่เพื่อเตรียมการเพาะปลูกยางพาราในพม่าแล้ว อย่างไรก็ตาม ยังมีนักลงทุนบางส่วนที่มีความลังเลในการเข้าไปจับจองพื้นที่ดังกล่าว เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่กันดารที่อยู่ห่างไกลจากชุมชนและหน่วยงานของทางการพม่า ทำให้ยังห่วงกรงปัญหาด้านความปลอดภัยอยู่

ส่วนเศรษฐกิจต่างประเทศ ฝ่ายวิชาการ

ตุลาคม 2549